

BESLUT

SB 463/10

2010-06-23

Dnr: 407/10-23

SAKEN

Rasismens historia: Vad kostar ett människoliv, 2009-11-26, SVT1/UR, program om kolonialism; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

PROGRAMMET

Rasismens historia var en serie som handlade om kolonialismen, slavhandeln och de vita européernas övergrepp mot olika folkslag i hela världen.

Vad kostar ett människoliv var den andra delen i serien. I det cirka 15 minuter långa programavsnittet berättades om den transatlantiska slavhandeln. Det sades att varor från Europa byttes mot slavar som skickades till USA för att arbeta gratis så att varor därifrån kunde skickas tillbaka till Europa. Större delen av programmet handlade om det svenska slavfortet Carolusborg i Ghana som byggdes på 1650-talet. Vid ett tillfälle sa en speakerröst att man skulle försöka förklara den transatlantiska slavhandeln. Bland annat sades:

För att kunna behandla slavarna så här fruktansvärt skyllde man på Gud. Det skulle visst stå i Bibeln att svarta var drabbade av Guds förbannelse. Vetenskapsmännen sökte bevis för att de inte var riktiga människor. Så då kunde man väl få behandla dem som djur?

Det berättades därefter kort om den engelska läkaren Thomas Winterbottom, som hade arbetat mycket i Afrika och som hade protesterat öppet mot slavhandeln. Det sades att han till slut fick som han ville och att slaveriet avskaffades i omgångar under slutet av 1800-talet.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att programföretaget bedriver antikristen och antieuropeisk propaganda. Enligt anmälaren framställdes det i *Vad kostar ett människoliv* som att Bibeln var orsaken till slaveriet. Anmälaren kritiserar vidare att det påstods i programmet att det var Thomas Winterbottom som ensam fick slut på slaveriet i England när andra som kämpade mot slaveriet borde ha nämnts. Anmälaren är även kritisk till att *Rasismens historia* inte tog upp slaveriet i övriga delar av världen.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Utbildningsradio ska bedriva programverksamheten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (6 § i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden, som anser att Sveriges Utbildningsradio måste ha stor frihet att själv utforma programmen, kan inte finna att ämnesvalet i programserien strider mot de bestämmelser som gäller för programverksamheten. Granskningsnämnden anser inte att det som sades om Bibeln i programmet medför att det strider mot kraven på saklighet och opartiskhet. Att den korta beskrivningen av den transatlantiska slavhandeln inte innehöll någon fördjupning i vilka personer som hade betydelse för att slavhandeln avskaffades innebär enligt nämndens mening inte heller att programmet strider mot bestämmelsen.

Detta beslut har fattats av Granskningsnämndens ställföreträdande direktör Helena Söderman efter föredragning av Nidia Larsson.

Helena Söderman

Nidia Larsson